

Людмила Маркітан

КІНОФОТОДОКУМЕНТИ ПРО ПОДІЇ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ (НА МАТЕРІАЛАХ ЦДКФФА УКРАЇНИ ІМ. Г.С.ПШЕНИЧНОГО)

Події Великої Вітчизняної війни знайшли своє відображення в різних історичних джерелах – письмових, зокрема масових, оповідних, особового походження, зображальних, картографічних. Але найбільш яскраво війна зафіксована у таких джерелах, як кіно- та фотодокументи. Завдяки своїй специфіці документально-хронікальна кінозйомка (саме через поєднання зорового ряду та дикторського тексту) та фотографія переносять нас у воєнні часи, роблять свідком подій, що давно минули. За допомогою кіно і телеекрану цим документам надається всеохоплююча багатомільйонна аудиторія. І в цьому непересічна, незамінна роль хронікально-документальної зйомки та фотографій у висвітленні сторінок нашої історії, в тому числі – подій Великої Вітчизняної.

Влітку 1942 р., коли фашистські орди рвалися до Сталінграда, а Україна і Білорусія стікали кров'ю, газета «Правда» писала: «Пройдуть тяжкі часи війни... На руїнах, що зберігають терпкий запах гару й крові, ми почнемо будувати нові міста, села, розбивати квітучі сади, заливати асфальтом глибокі воронки від снарядів і авіабомб, викорчувувати з орної землі обвуглену, іржаву сталь німецьких танків, що згоріли...

Тоді витягнуть із сталевих незгоряємих сейфів рулони кіноплівки, сотні кілометрів стрічки – безцінного літопису великих наших днів, який ми зараз називаємо простим словом – кінохроніка.

І притихне занурений у темряву зал для глядачів, де будуть наші діти...

І, дивлячись на екран, згадає тоді схвилюваний і вдячний кіноглядач імена тих героїв – операторів, які крок у крок, день у день, рік у рік в ім'я Батьківщини і перемоги фіксували на плівку незабутні події наших днів», так писала «Правда» влітку 1942 р.¹

коли фашистські орди рвалися до Сталінграда, а Україна і Білорусія стікали кров'ю.

Так, ще на першому, найтяжчому етапі війни з'явилося поняття – кінофотолітопис Великої Вітчизняної війни. Десятки тисяч метрів кіно- і фотоплівки, що зберігаються у фондах Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г.С.Пшеничного (ЦДКФФА України ім. Г.С.Пшеничного) і Центрального державного архіву кінофотодокументів Росії (ЦДАКФД Росії), – це документи безприкладного подвигу багатомільйонного радянського народу, свідчення небаченого в історії масового героїзму та величезної жертвності всіх націй і народностей колишнього СРСР, представники яких поклали своє життя в боротьбі з брутальною чумою ХХ ст.

Збулося передбачення газети. Давно вже загоїлися рани війни, відбудовано міста, відроджено села, але в пам'яті народній назавжди залишилися ті, хто для нас і прийдешніх поколінь ціною свого життя здобував перемогу, чий подвиг зафіксувала плівка.

Створення кінофотолітопису війни – акт великої мужності. До 250 кінооператорів, сотні фотокореспондентів працювали на фронтах, поділяючи з бійцями весь тягар війни. Вони одночасно були і бійцями армії, і солдатами мистецтва, і літописцями-істориками. Багато хто з них віддав своє життя, знімаючи бойові дії на передньому краї, під вогнем ворога. Та плоди їх ратної праці не зникли даремно, вони залишили унікальні історичні документи, цінність яких з плином часу набуває великої значливості в освітленні подій війни.

Тисячі окремих кінозйомок (так званий «літописний матеріал»), випуски «Союзкіножурналу», в яких брали участь й українські оператори, «Радянської України»², «За Радянську Україну», «Новини дня», десятки спеціальних випусків та документальних фільмів, окремі сюжети, що не увійшли в готову продукцію й не демонструвалися на екранах кінотеатрів, безліч фотографій – усе це й складає фонд кінофотолітопису Великої Вітчизняної. Найповніше, найоб'ємніше він представлений в Росії, в ЦДАКФД. Тут зберігається кіно- й фотоматеріали, зняті не лише на території СРСР, а й в країнах Східної Європи, у Німеччині, скрізь, де пройшов радянський солдат.

Хоча більшість документів кінофотолітопису розшифровано, але

ще й сьогодні чимало таких, що потребують подальшого ретельного вивчення із залученням писемних та архівних джерел, особистих архівів фронтових кінооператорів і фотокореспондентів, тобто всієї супутньої документації, тогочасної преси, мемуарної літератури. Цю роботу мають здійснити архівісти, дослідники, журналісти, майстри документального кіно, краєзнавці. І тоді на завжди зникне анонімність «енських» військових частин, фронтів, які засекречувались через воєнний час.

Велику роботу по уточненню безцінної кінохроніки провели співробітники ЦДАКФД України ім. Г.С.Пшеничного, видавши до 30-річчя визволення республіки «Кінолітопис» (анотований каталог)³. Він містить перелік усіх документальних кінофільмів (57), кіножурналів (104) та 150 кіносюжетів, що зберігаються в архіві, а також окремих сюжетів з фондів ЦДАКФД Росії. На жаль, кінохроніка Великої Вітчизняної війни представлена в Києві далеко не повно, обмежена головним чином роботами українських кіноустанов. Немає тут таких фундаментальних кінотворів, як «Розгром німців під Москвою», «Сталінградська битва», «Ленінград у боротьбі», стрічки про розгром гітлерівців на території самої Німеччини.

Кіносховище України постійно поповнюється за рахунок фільмів, які створюються кіно- і теледокументалістами на основі осмислення подій минулої війни, скрупульозного вивчення архівної кінохроніки і широкого її використання. Яскравим прикладом цього може бути двадцятисерійна телевізійна кіноопея «Велика Вітчизняна», яка стала науково-історичним дослідженням на екрані. Саме про цей телефільм ушавлений радянський воєначальник, генерал армії, двічі Герой Радянського Союзу П.І.Батов писав: «Чимало я бачив документальних стрічок про війну – від перших випусків воєнної хроніки, які ще ніби не остигли від жару боїв, що гриміли..., до повнометражних творів останнього часу, де війна досліджується з вершин історичної мудрості.

Та не було ще в історії кіно нічого подібного до двадцятигодинної програми фільмів «Велика Вітчизняна»,... не було такого масштабного, такого всеохоплюючого, спільного за задумом і звершенням документально-публіцистичного свідoctва народної, священної війни проти гітлерівської чуми, яка загрожувала всьому світові»⁴.

«Велика Вітчизняна» під назвою «Невідома війна». Широко демонструвалася по телебаченню США. Про величезне враження, яке справили фільми, про могутній пізнавальний заряд свідчила американська преса⁵. А гостра ідеологічна боротьба, яка розгорнулася після перегляду фільмів на Заході і в США, – яскравий доказ того, що історична правда, розкрита засобами кіно- та фотодокументів відтворює справжню картину подій Великої Вітчизняної, з її невимірним лихом, яку принесли фашистські орди на нашу землю, і з радістю перемоги.

Чимало фільмів створено українськими документалістами у повоєнні роки із залученням фронтової кіно- і фотохроніки. Серед них кінострічки «Невідомому солдату» (студія «Укркінохроніка» в співдружності з кінематографістами НДР та ПНР), «Битва під Корсунем», «І згадав партизан», «Десант у безсмертя», «Щоденник, знайдений в Аджимушкаї». Серед фільмів-портретів зазначимо такі: «Згадуючи Черняхівського», «Ій назавжди двадцять» (про Героя Радянського Союзу юну кіноактрису М.(Гулю) Корольову), «Безсмертна мить» (про політрука роти О.Сременка), «Василь Порик», «Сім'я Сосніних», «Вітя Коробков» та інші⁶.

Для створення кіно- і телефільмів воєнної тематики широко залучаються і документальні фотографії. Ретельно підібрані та органічно поєднані з хронікальними кінокадрами, вони допомагають повніше відтворити події тих років. Прикладом професійного поєднання документальної кіно- і фотозйомки стала загальноекранна стрічка режисера М.Рома «Звичайний фашизм» (1965 р.), яка й досі є неперевершеним шедевром радянської кінодокументалістики воєнної тематики. Оперуючи тільки кінофотодокументами, а в основному фото, автор з вражаючою силою викриває звіряче обличчя німецького нацизму.

Зупинимось докладніше на змісті самих документів.

22 червня 1941 р., коли на екранах країни ще демонструвався останній кіножурнал мирного часу, в Центральній студії кінохроніки (Москва) вже готувався до випуску перший кіножурнал Великої Вітчизняної війни. Він вийшов на екрани через день – 24 червня⁷. У ньому ще немає матеріалів з фронту, ще тільки готувалися до виїзду перші кінооператори, але весь журнал присвячено війні

– мітинг на заводі «Серп і молот», виступи робітників. У наступних випусках показано перебудову країни на військовий лад, і лише в липні-серпні з'явилися перші фронтові репортажі. Бойові дії, штаб Південно-Західного фронту на чолі з генерал-полковником М.П. Кирпоносом, відступ військ, зруйновані промислові об'єкти, будинки, залізничні станції, палаючі села, евакуація мирного населення. На півці відбито й тяжке київське літо 41-го, героїчна оборона міста⁸.

Одесі, що мужньо билася з ворогом, присвячено ряд кіножурналів і кіносюжетів⁹. Тут – вулиці й майдани, вкриті барикадами, протитанковими «іжаками», окопами та щілинами. Робітники заводу ім. Січневого повстання будують бронепоезд, представники командування одержують бронемашини. Виготовляється і ремонтується військова техніка. Зенітники ведуть бій з ворожими літаками. Плівка донесла до нас і кінопортрети героїв оборони міста – простих трудівників, бійців і командирів Червоної армії. Серед останніх – генерал В.Ф. Воробйов (95-а стрілецька дивізія), полковник Я.І. Осипов (1-й полк морської піхоти), майор М.В. Богданов (265-й стрілецький полк), майор Л.Л. Шестаков (69-й авіаційний полк), льотчик-винищувач П.В. Полоз та ін.

1942 р. На всіх фронтах Червона армія веде важкі оборонні бої. В ті дні (18 лютого) на екрани країни виходить перший повнометражний документальний фільм «Розгром німців під Москвою»¹⁰. В нього увійшли найкращі кадри з 9-ти номерів спецвипуску «На захист рідної Москви»¹¹, зняті під час оборони міста. Ця кінострічка – свідчення першого відчутного удару по фашистській армії, що розвіяв міф про її непереможність. Цікаво відзначити, що у дні нашого наступу з екранів гітлерівської Німеччини зникли репортажі зі Східного фронту, а в пресі з'явилася повідомлення міністерства пропаганди про те, що в Росії, особливо під Москвою, стоять занадто сильні морози, які заважають роботі кінознімальної техніки.

Проте мороз на завадив нашим кінооператорам показати втечу гітлерівців під Москвою. Газета «Комсомольская правда» від 17 лютого 1942 р. писала: «...Ці кадри будуть жити вічно... війна показана на екрані без окраси, суворо і мужньо. Ми запам'ятаємо не тільки переможний марш колон, що наступають, але й коней,

які скачуть без вершників слідом за наступаючою кавалерією, і бійців, що падають на сніг без дихання, й поранених, котрих обережно виводять з бою санітари. Втрати в бою неминучі. Ми бачимо їх. Тим сильніше зріє в грудях кожного, хто бачить цей правдивий фільм, ненависть до підлого ворога..., тим сильніше дужчає у кожного почуття помсти»¹².

Авторський колектив стрічки був удостоєний Державної премії, а американська Академія кіномистецтв присудила їй першу премію як кращому документальному фільму 1942р.¹²

Серед воєнної кінодокументалістики слід згадати й фільм «День війни»¹³. 160 кінооператорів, які знімали на фронтах і в тилу, розповідають про один, 356-й день Великої Вітчизняної, а саме – 13 червня 1942 р. На півці – бойові дії на Північно-Західному, Західному, Південному, Ленінградському, Калінінському фронтах. Короткі хвилини відпочинку, на узліссі льотчики слухають гру одного з найкращих піаністів світу Е.Гілельса, а далі – робота в тилу: на Уралі, у Середній Азії, Закавказзі. Фільм містить кінопортрети героїв фронту й тилу, зокрема майбутнього маршала Л.А. Говорова, ушавлених льотчиків М.М. Громова, В.К. Коккінакі, авіаконструктора С.В. Ільюшина, знатного гірника О.І. Семиволоса та ін.

Про безприкладну мужність радянських людей, виявлену під час 250-денної оборони Севастополя, розповідають серія кіножурналів і кіносюжетів та документальний фільм «Чорноморці». Згодом фронтовий оператор В. Мікоша писав: «... Перед моїми очима постав маленький кінозал на студії Чарлі Чапліна, де ми, радянські кінооператори, показували йому фільм про оборону Севастополя – «Чорноморці»¹⁴. Коли згаснув екран, Чаплін повернувся до нас, маючи щось сказати. Проте так нічого і не сказав. В його очах були сльози і, ховаючи їх від нас, він нахилив голову в складені долоні. Потім підвів голову і промовив: «Я такий приголомшений! Пробачте, я не можу говорити»¹⁵. Такою була сила впливу історичної правди, зафіксованої на півці.

Документальний кінофільм «Радянський народ у боях за Батьківщину (за рідний Донбас)»¹⁶ змальовує напружену роботу донецьких робітників, які виготовляли і ремонтували бойову техніку, зброю, видобували вугілля у важких умовах стрімкого наближення фронту.

У кінофотолітопису Великої Вітчизняної важливе місце посідають документальні матеріали про Сталінградську битву. Кінозйомки, проведені 15-ма операторами за 6 місяців (з червня 1942 по лютий 1943 рр.), відтворюють всеохоплюючу панораму подій. У лютому 43-го на екрани вийшов спецвипуск «Союзкіножурналу», присвячений ліквідуванню Сталінградського угруповання фашистських військ, а в березні того ж року – повнометражний документальний фільм «Сталінград»¹⁷. Ця кінострічка – унікальний документ, який дає змогу простежити увесь перебіг битви, що поклала початок докорінному зламу в ході війни. Кінозйомки, зроблені в умовах жорстокої, смертельної сутички з ворогом, вражають своєю об'єктивністю і достовірністю. Авторів фільму було нагороджено Державною премією СРСР¹⁸.

Справжнім шедевром не лише української, а й світової кінодокументалісти є стрічки О.П.Довженка «Битва за нашу Радянську Україну» (1943)¹⁹ і «Перемога на Правобережній Україні та вигнання німецьких загарбників за межі українських радянських земель» (1945)²⁰. Багатогранні за охопленням подій, ці фільми є безцінним матеріалом для дослідників історичного минулого.

Чи не найпершим використовує Довженко трофейну німецьку кінохроніку, зняту в мажорних, майже урочистих тонах. З відомих причин, не акцентуючи на ній особливу увагу, він, так би мовити, підтекстом говорить глядачам, що перший етап війни іноді дійсно обертався для гітлерівців парадним маршем.

Яскраво змальовані й події, що розгорталися по той бік фронту. Це передусім рух народних месників на території України: партизанські будні, партизанський побут, а головне – партизанська війна, що зростила таких видатних її ватажків як С.А.Ковпак, С.В.Руднєв, О.М.Сабуров та ін.

Окремий епізод – перехід до партизанів словацької військової частини, що не бажала воювати за гітлерівський рейх. Нею командував капітан Ян Налєпка, який загинув 17 листопада 1943 р. в бою за м. Овруч і був посмертно удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Не обминув Довженко і самовіддану роботу радянського народу в тилу, що була невід'ємною складовою частиною перемоги

над фашизмом. У епізодах його документальних фільмів ми зустрічаємо відомих тоді всій країні О.Г.Стаханова, М.В.Гнатенко, М.С.Демченко, які під час війни працювали на казахській землі. Чи то була данина Довженка гучному пропагандистському галасу навколо тих імен у передвоєнні роки? Можливо. А можливо, в нього просто не знайшлося під руками рівноцінних, з тодішньої точки зору, кіноматеріалів. А ось виробничі портрети видатних українських вчених Є.О.Патона, О.О.Богомольця, В.П.Філатова – це вже не випадково, бо вони, кожний у своїх царині, дійсно зробили великий внесок у загальнонародну справу розгрому ворога.

Свою розповідь про визвольний похід Червоної армії по Україні митець починає з Курської битви. І це закономірно, бо ця історична битва, по-перше, була переломною у перебігу Великої Вітчизняної війни і, по-друге, вона відбувалася поблизу географічних кордонів України.

Ми говоримо про фільми, як про збірки документів, не торкаючись їх мистецької сторони. Така вже практика склалася у той час. Усе, що привозили кінооператори з фронтів, з тих чи тих причин йшло або в різні форми кінохронікальної продукції, або знищувалися. Тому кінопродукція, що залишалася, була єдиним масивом кінодокументів, які зберігаються і сьогодні.

Довженко обрав найвиразніші, найпереконливіші кадри визволення українських міст і сіл, битви за Дніпро, Київ, фрагменти з Корсунь-Шевченківської операції. Окремою темою показано митцем страшні злочини фашистських загарбників на українській землі. Це свідчення людей, які перебували на окупованій території, і кадри розривання загальних могил з розстріляними й закатованими мирними жителями, серед них – ще не бачена в історії людства могила принаймні ста тисяч жертв – Бабин яр у Києві.

Не можна не відзначити, що в фільмах Довженка звучить хвилюючий, пристрасний текст, написаний автором, емоційна музика А.Я.Штогаренка та Д.Л.Клебанова, синхронний запис очевидців – все це сприяє глибокому ціленаправленому сприйманню кінокартин.

1944 р. вийшли кінострічки «Київ»²¹, «Битва за Севастополь» (про Кримську наступальну операцію, проведену спільними зусиллями військ 4-го Українського фронту, Окремої Приморської

армії Чорноморського флоту та Азовською військовою флотилією)²², «Львів радянський» (про визволення міста)²³, «Похорон генерала армії М.Ф. Ватутіна»²⁴, «Дніпробуд» (про початок відбудовних робіт на гес)²⁵ тощо.

Маємо у фондах архіву й кінозйомки про бойові дії Червоної армії на території Східної Європи, зокрема Польщі, Словаччини, Румунії²⁶. Не можна не відзначити, що майже у кожному документальному фільмі, кіножурналі, або сюжеті ми бачимо портрети тих, хто боровся з фашизмом на фронті і в тилу, хто своїм ратним і трудовим подвигом наближав перемогу. Це видатні воєначальники і прості солдати, партизани і підпільники, вчені, діячі культури, лікарі, робітники і селяни та багато, багато безіменних учасників війни.

Низка кінострічок таких як «Кримська конференція», «Берлинська конференція», «Сан-Франциско»²⁷ присвячені питанням післявоєнного улаштування світу, долі переможеної Німеччини та її союзників, а вірніше поділу світу між Сталіним і союзницькими державами.

З початку 50-х рр., широко залучаючи кінохроніку та фото періоду Великої Вітчизняної війни, почали виходити на екрани країни документальні фільми, в яких на замовлення адміністративно-командної системи з позиції партійної пропаганди відповідним чином висвітлювалося «боротьба» з українським націоналізмом і Українською греко-католицькою церквою. Це також відлуння війни²⁸.

Рамки статті не дозволяють окремо зупинитися на кожному кінодокументі воєнної доби, особливо на кіножурналах та кіносюжетах. Але не можна залишати поза увагою таку кінострічку, як «Суд народів»²⁹, що зберігається в українському архіві. Нюрнберський процес був своєрідним підсумком Великої Вітчизняної і Другої світової воєн. Це був вирок волелюбних народів світу такому потворному, страхітливому явищу 20 ст., як німецький фашизм.

У системі доказів, висунутих обвинуваченням, важливу роль відіграли кінофотодокументи. Коли в залі, де відбувався процес, гасло світло і спалахував екран, присутні здригалися, а підсудні відвертали очі. Бо одна справа читати про гори трупів, інша – бачити їх своїми очима. Одна справа читати про виснажених в'язнів концтаборів, інша – бачити живі скелети... І, може бути, саме

тут, у Нюрнберському Палаці правосуддя кіно- і фотокадри вперше одержали статус важливих історичних документів.

Їх називають зараз зримим образом своєї доби. Вони стоять на грані наукового дослідження, на грані логічного і емоційного начал. Це цілком нове явище у джерельній базі історичної науки – літопис, написаний світом і тінню.

1 Правда. – 1942. – 11 лип.

2 у ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного зберігається 80 номерів кіножурналів Радянської України воєнних років.

3 Кинопетопись. Украинская ССР в Великой Отечественной войне Советского Союза 1941-1945 гг. Аннотированный каталог документальных фильмов, киножурналов и киносюжетов. – К.: Наук. думка, 1975.

4 Искусство кино. – 1979. – № 6. – С. 3.

5 Там само. – С. 26-27.

6 ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного. – Од. зб. 2430, 4199, 3535, 4187, 3904, 4971, 3941, 3902, 4201, 3539, 3491.

7 Страницы живой истории. – М, 1961. – С. 113.

8 ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного. – Од. зб. 2075, 2188, 4550, 2185.

9 Там само. – Од. зб. 2071, 2073, 2076, 2188.

10 Страницы живой истории. – С. 15.

11 Там само.

12 Страницы живой истории. – С. 118.

13 ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного. – Од. зб. 2195.

14 Там само. – Од. зб. 212, 2182; ЦДАКФД Росії. – Од. зб. О – 4680, О – 4719, О – 5010, О – 5956, О – 5992, О – 5993, О – 6073, О – 10767.

15 Искусство кино. – 1979. – № 6. – С. 21.

16 ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного. – Од. зб. 1677.

17 Страницы живой истории. – С. 120.

18 Там само. – С. 121.

19 ЦДКФФА України ім. Г.С. Пшеничного. – Од. зб. 592, 3944.

20 Там само. – Од. зб. 1536, 3635.

- 21 Там само. – Од. зб. 537.
- 22 Там само. – Од. зб. 1434.
- 23 Там само. – Од. зб. 521.
- 24 Там само. – Од. зб. 555.
- 25 Там само. – Од. зб. 562.
- 26 Там само. – Од. зб. 1775, 2223, 3504, 543, 4549.
- 27 Там само. – Од. зб. 2050, 2049, 2179, 229-III.
- 28 Там само. – Од. зб. 2232, 4992.
- 29 Там само. – Од. зб. 2048.

Ніна Слончак

ПІДГОТОВКА ДО ВИДАННЯ АНОТОВАНИХ КАТАЛОГІВ КІНОДОКУМЕНТІВ У ЦДКФФА УКРАЇНИ ІМ. Г.С.ПШЕНИЧНОГО

З метою популяризації документів і створення оптимальних умов для відбору документної інформації Центральний державний кінофотофоноархів України імені Г.С.Пшеничного продовжує підготовку і видання анотованих каталогів кінодокументів. Наразі до друку передано «Кінолітопис. Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів і кіносюжетів (червень 1945-1955)», який є хронологічним продовженням двох раніше виданих каталогів: «Кінолетопись. Аннотированный каталог киножурналов и документальных фильмов украинских студий (1923-1941)». (К.: Наук. думка, 1969) та «Кінолетопись. Украинская ССР в Великой Отечественной войне Советского Союза 1941-1945 гг. Аннотированный каталог документальных фильмов, киножурналов и киносюжетов». (К.: Наук. думка, 1975).

У підготовленому до друку анотованому каталозі подається інформація про 1193 назви кінодокументів за період з червня 1945 по 1955 рік включно.

Ці документальні фільми, кіножурнали, окремі сюжети, що зберігаються у ЦДКФФА України ім. Г.С.Пшеничного, становлять без-

цінний кінолітопис першого повоєнного десятиліття. Домінуючою темою кінодокументів цього періоду є відновлення життя на визволеній від німецько-фашистських загарбників землі, відбудова зруйнованого війною і подальший розвиток народного господарства, культури і науки України.

Уже назви фільмів говорять самі за себе: «Відновлення домених печей» (1945), «Україна відроджується» (1946), «Дніпро-гес дав струм» (1947) тощо.

Переважна більшість кінодокументів створена Українською студією хронікально-документальних фільмів. Серед них передусім кіножурнал «Радянська Україна», випуск якого започатковано 1938 р. За період з червня 1945 по 1955 рік вийшло 657 чисел кіножурналу, з яких лише 7 не збереглося.

З 1952 р. на Укркінохроніці започатковано випуск нових кіножурналів – «Молодь України» і «Піонерія» по 6 чисел щорічно та «Радянський спорт» по 2 числа щорічно. Всі вони збереглися, а інформація про них міститься в анотованому каталозі.

Поряд з кіножурналами на Укркінохроніці виходили спеціальні випуски, присвячені найбільш значним подіям чи особам, як наприклад, про роботу першої повоєнної сесії Верховної Ради УРСР, святкування 10-ї річниці возз'єднання українських земель в єдиній українській державі, кінопортрети кандидатів у депутати Верховної Ради СРСР і Верховної Ради УРСР першої повоєнної виборчої кампанії тощо.

Значне місце в кінолітопису історії України посідають документальні фільми, створені кінодокументалістами Укркінохроніки, різноманітні за змістом і жанрово-тематичною спрямованістю – кінонарис, кінопортрети, кіноплакати, фільми видові та оглядові, історико-біографічні, спортивні і т. ін.

Окрему групу кінодокументів становлять кіносюжети Укркінохроніки, що не ввійшли до готової продукції. Вони, як правило, незмонтажені, незвучені, але натомість викликають неабиякий інтерес у користувачів.

Вперше до анотованого каталогу включена інформація про науково-популярні фільми виробництва Київської кіностудії науково-популярних фільмів, діяльність якої розпочалася 1941 р. В архіві